

NACIONALINĖ BOČIŲ BENDRIJŲ ASOCIACIJA

Kodas 306642858. Adresas: Aguonų g. 5-31, LT-03213 Vilnius;
Tel.: +370 698 78585, +370687 22080 el. p. vilija@invia.lt; rimapovileniene@gmail.com
A. sąsk.: LT607044090109395956, SEB bankas, banko kodas 70440.
www.nacionalinebociuasociacija.lt

Remigijui Motuzui, LSDP frakcijos seniūnui, Užsienio reikalų komiteto pirmininkui
Gintautui Paluckui, Ministrui Pirmininkui
Algirdui Sysui, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui

2025-02- 24

R-NBBA/06

PRAŠYMAS

Dauguma Lietuvos gyventojų infliacijos sukeltą nuolatinį kainų kilimą laiko problema numeris vienas. Prašome frakcijoje aptarti žemiau pateikiamus pareiškimus dėl maisto kainų suvaldymo ir pranešti apie priimtą sprendimą eigą.

PAREIŠKIMAS Nr. 1. Dėl kainų šėlsmo suvaldymo

Infliacija Lietuvoje susideda iš dviejų dedamųjų: Europos Centrinio banko vykdytos eurų emisijos ekonomikos gaivinimui per RRF fondus bei nacionalinės dedamosios, dėl kurios Lietuva ilgą laiką buvo tarp kainų augimo lyderių visoje ES. Pastaroji ženkli dėl didžiųjų prekybos centrų oligopolio, kuris neturėdamas reikiamos konkurencijos iš apnaikintų smulkios ir vidutinės prekybos, kas rodo didžiulį laisvos rinkos iškraipymą, yra įsivedęs matomai minimaliausių supirkimo ir maksimaliausių pardavimo kainų diktatą.

Tolesnio nežabojamo maisto produktų brangimo suvaldymui yra būtina atkurti smulkia ir vidutinę prekybą mokestinėmis bei investicinėmis lengvatomis, kad rastųsi konkurencija už pirkėjų kainų mažumu. Kad Lietuvos rinkose iš tiesų stinga konkurencijos, rodo ir situacija po energetikos kainų šuolio, kai išbrangusių maisto prekių kainos energetikai atpigus veik ir nesikeitė.

Tenka apgailestauti, kad vyriausybės programoje pasimetė koalicijos partnerių – „Nemuno aušros“ programoje buvęs racionalus siūlymas: dešimtoji nuostata skirta smulkiam ir vidutiniam verslui paremti atitinkama finansine politika. Vyriausybės programoje pernelyg abstraktus dėmesys smulkiems ir vidutiniams ūkiams. Todėl reikalaujame vyriausybės priemonių plane įtvirtinti konkrečias priemones skirtas smulkiam ir vidutiniam verslui bei tokiems pat ūkiams, prioritetą skiriant smulkios ir vidutinės prekybos atkūrimui.

PAREIŠKIMAS Nr. 2. Dėl maisto produktų antkainių ribojimo

Pastarasis maisto produktų kainų didėjimas ženklus dėl dviejų veiksnių: dėl kuro pabrangimo padidėjus akcizams ir dėl didžiųjų prekybos centrų oligopolio, kai nesant reikiamos konkurencijos iš apnaikintų smulkios ir vidutinės prekybos, vyrauja minimaliausių supirkimo ir maksimaliausių pardavimo kainų diktatas.

Tolesnio nežabojamo maisto produktų brangimo suvaldymui yra būtinas smulkios ir vidutinės prekybos atkūrimas mokestinėmis bei investicinėmis lengvatomis. Tai yra gan ilgas ir atitinkamos politinės valios reikalaujantis procesas, kadangi nemaža dalis pensininkų dabar nebeįperka norimų maisto produktų ir jiems reikalingų vaistų.

Todėl yra tikslinga riboti pagrindinių maisto produktų antkainius mokestinės politikos, kuri pagal ES sutartį yra kiekvienos valstybės narės kompetencijoje, priemonėmis. Būtent, įvedus ženklų didelio prekybinio antkainio mokestį galima tikėtis kainų šėlsmo sustabdymo, tačiau tam pirmiausia turi būti atlikta detali maisto grandinių (ūkininkas-logistika-perdirbėjas-stambus prekybininkas) analizė.

Reikalaujame, kad Maisto taryba ir Žemės ūkio ministerija kreiptųsi į Lietuvos Mokslo Tarybą atitinkamo Reikminio mokslinio maisto grandinių ekonominės-finansinės situacijos tyrimo, apimančio identifikavimą, prognozavimą ir koregavimą, skirto kainų šėlsmo suvaldymui, atlikimo.

PAREIŠKIMAS Nr.3. Dėl gerovės valstybei reikalingų globalių mokestinių tarifų

2023 m. rudenį įtakingiausias pasaulyje gamtamokslinis žurnalas NATURE paskelbė, kad dėl lėšų stygiaus žlugo visi 17-a JT tikslų numatytų 2030 metams. Matydami klimato kaitos ir milijoninių migracijų pavojus, pirmieji sureagavo 137 JAV ir Jungtinės Karalystės milijardieriai, memorandumu iš G20 valstybių vadovų paradoksaliai pareikalavę didesnių mokesčių sau patiems. Netrukus 2024 m. sausį jau 250 turtuolių dėl to paties kreipėsi į pasaulinį Davoso ekonomikos forumą ir JT.

Seimo Ateities komitete svarstant strateginę viziją „Lietuva 2050“ buvo išsakyta susirūpinimas dėl adekvačios globalios mokestinės politikos. Gerovės valstybės kūrimas reikalauja aukštų progresinių mokestinių tarifų stambiausiam kapitalui, kad būtų iš ko didinti pensijas ir algas bei kurti reikalingas socialines investicijas, tačiau tokių tarifų įvedimas verslo judumo ir kapitalo tekamumo laikais tėra įmanomas globaliu mastu. Būtent tai galėtų tapti viena esminių Lietuvos užsienio politikos krypčių, kuriamame vyriausybės programos įgyvendinimo plane pabrėžiant globalių mokestinių tarifų ir ES mokestinės sistemos harmonizavimo politikos svarbą.

Dokumento rengėjas Kęstutis Urba, nepriklausomas ekspertas. Tel. +370617 19890.

Nacionalinė Bočių bendrijų asociacija
Vilniaus Bočių bendrija
Pirmininkė Vilija Tūrienė